

Genetyka

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	zaliczenie
Jednostka prowadząca /jednostki prowadzące	Zakład Biologii Medycznej ul. Litewska 14/16 00-575 Warszawa
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	dr hab. Gabriela Olędzka
Koordynator przedmiotu	dr inż. Anna Koryszewska-Bagińska akoryszewska@wum.edu.pl ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa, pokój 314
Osoba odpowiedzialna za sylabus)	dr inż. Anna Koryszewska-Bagińska akoryszewska@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	dr hab. Gabriela Olędzka dr inż. Anna Koryszewska-Bagińska dr Sylwia Jarzynka dr Anna Minkiewicz-Zochniak dr inż. Magdalena Chmielewska-Jeznach mgr Kamila Strom mgr Małgorzata Konieczna

2. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Rok i semestr studiów	I rok, II semestr (letni)	Liczba punktów ECTS	2.00
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		25	1
seminarium (S)		10	0.4
ćwiczenia (C)			
e-learning (e-L)			
zajęcia praktyczne (ZP)			
praktyka zawodowa (PZ)			
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		15	0.6

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przekazanie studentom aktualnej wiedzy dotyczącej podstaw genetyki molekularnej i klinicznej, ze szczególnym uwzględnieniem molekularnych aspektów dziedziczenia cech prawidłowych oraz genetycznego podłoża wybranych chorób uwarunkowanych genetycznie;
C2	rozwinięcie umiejętności oceny wpływu czynników genetycznych i środowiskowych na patogenezę chorób uwarunkowanych monogenowo, wieloczynnikowo, aberracji chromosomowych oraz bloków metabolicznych;
C3	zapoznanie z organizacją opieki genetycznej w kraju i problemami etycznymi w genetyce.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się	Efekty w zakresie (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)
Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:	
A.W9	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh;

A.W10	problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie;
A.W11	budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenezy;
A.W12	zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech oraz dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej.

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

A.U3	szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych;
A.U4	wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób.

Kompetencje – Absolwent* zna i rozumie:

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studencie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	<i>(pole nieobowiązkowe)</i> Efekty w zakresie
---------------------------------	--

Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:

W1	
W2	

Umiejętności – Absolwent potrafi:

U1	
U2	

Kompetencje społecznych – Absolwent jest gotów do:

K1	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną;
K2	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

6. ZAJĘCIA

Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady	1. Podstawowe pojęcia genetyczne: historia najważniejszych osiągnięć genetycznych Budowa molekularna kwasów nukleinowych, replikacja. kod genetyczny, budowa genów, transkrypcja, translacja, regulacja ekspresji genów.	A.W11

Załącznik nr 4A do Procedury opracowywania i okresowego przeglądu programów studiów
(stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr .../2024 Rektora WUM z dnia .....2024 r.)

	<p>2. Struktura i organizacja genomu człowieka; budowa chromosomów,. Mapowanie genomów: mapy genetyczne, cytogenetyczne i fizyczne.</p> <p>3. Mitoza, mejoza, oogeneza, spermatogeneza, determinacja płci, lionizacja, prawa Mendla, chromosomowa teoria dziedziczenia, dziedziczenie monogenowe i wieloczynnikowe, współdziałanie genów. Prawidłowości dziedziczenia cech człowieka: dziedziczenie cech morfologicznych i fizjologicznych.</p> <p>4. Mechanizm dziedziczenia grup krwi – aspekty genetyczne i biochemiczne układu ABO, MN, czynnika Rh, fenotyp Bombay, konflikt serologiczny w układzie Rh i ABO.</p> <p>5. Molekularne podstawy mutagenezy, rodzaje i mechanizmy powstawania mutacji genowych. Przykłady wybranych schorzeń spowodowanych mutacjami genowymi. Dziedziczenie i choroby mitochondrialne.</p> <p>6. Zaburzenia w budowie i liczbie chromosomów, wybrane choroby spowodowane aberracjami w komórkach somatycznych i rozrodczych, zapis kariotypu, Międzynarodowy System Nomenklatury Cytogenetycznej (ISCN); wskazania do wykonania i metody badań cytogenetycznych.</p> <p>7. Poradnictwo genetyczne i diagnostyka prenatalna, problemy etyczne, prawne i społeczne w genetyce człowieka.</p> <p>8. Farmakogenetyka. Genetyczne uwarunkowania chorób nowotworowych. Terapia genowa.</p>	<p>A.W11</p> <p>A.W12</p> <p>A.W9</p> <p>A.W10; A.W11; A.W12</p> <p>A.W10; A.W11</p> <p>A.W10.; K1</p> <p>A.W10.;A.W12.</p>
Seminaria	<p>1. Wady wrodzone zależne od czynników środowiskowych; teratologia i jej prawa, czynniki teratogenne: infekcyjne, fizyczne i chemiczne, Alkoholowy Zespół Płodowy FAS.</p> <p>2. Diagnostyka dysmorfologiczna, cechy i zespoły dysmorficzne: anomalie dotyczące wzrostu, masy ciała, głowy, twarzy, uszu, oczu, nosa, ust, jamy ustnej, szyi i klatki piersiowej, brzucha, kręgosłupa, narządów płciowych i odbytu, skóry, włosów, kończyn, karta badania dysmorfologicznego.</p> <p>3. Właściwości i podział komórek macierzystych, krew pępowinowa i jej bankowanie.</p>	<p>A.U3; AU4; K1; K6</p> <p>A.U3; A.U4; A.W10; A.W11; A.W12;K1; K6</p> <p>A.W10; K1</p>

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Podstawy biologii medycznej: wybrane zagadnienia z genetyki człowieka. G. Olędzka, L. Chomicz, M. Padzik. Oficyna Wydawnicza WUM, Warszawa, 2011.

Uzupelniająca

1. Genetyka medyczna - podręcznik dla studentów. G. Drewa, T. Ferenc. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław, 2018.
 2. Genetyka medyczna i molekularna pod red. J. Bala, PWN, 2018.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
A.U3; A.U4; K1; K6	Opracowanie wskazanego zagadnienia (praca grupowa na podstawie materiałów naukowych udostępnionych podczas seminarium). Merytoryczne przygotowanie do dyskusji na określony temat (tematyka oraz zasady zostaną przekazane studentom minimum 2 tygodnie przed terminem seminarium). Aktywne uczestnictwo i udział w dyskusji podczas zajęć.	Zaliczenie z seminarium odbywa się na podstawie obecności na zajęciach, co najmniej dostatecznego przygotowania merytorycznego do prezentowanego tematu, oceny zaangażowania w dyskusję i umiejętności wyjaśniania omawianych zagadnień, aktywności i/lub pozytywnego zaliczenia „wyjściówek” (≥ 60%).
A.W9; A.W10; A.W11; A.W12; A.U3; A.U4	Zaliczenie końcowe teoretyczne w formie elektronicznej w trybie stacjonarnym w siedzibie WUM lub na platformie e-L.	Próg zaliczeniowy ≥ 60% <ul style="list-style-type: none"> • 2,0 (ndst) 0-59% • 3,0 (dost) 60-67% • 3,5 (ddb) 68-75% • 4,0 (db) 76-83% • 4,5 (pdb) 84-91% • 5,0 (bdb) 92-100%

9. INFORMACJE DODATKOWE
<ol style="list-style-type: none"> 1. Warunkiem przystąpienia do zaliczenia końcowego jest obecność na wszystkich seminariach oraz pozytywna ocena pracy i zaangażowania Studenta w zajęcia. 2. Każda nieobecność na seminarium musi być usprawiedliwiona. 3. Nieobecność z powodu choroby należy usprawiedliwić, przedstawiając prowadzącemu do wglądu zaświadczenie lekarskie. 4. Sposób odrobienia zaległych zajęć należy uzgodnić z prowadzącym, odpowiedzialnym za temat zajęć, podczas których student był nieobecny. 5. Nieobecność na powyżej 50% zajęć skutkuje niezaliczeniem przedmiotu. 6. Zgodnie z regulaminem, Student ma prawo do trzech podejść do zaliczenia: pierwszy termin, termin poprawkowy oraz zaliczenie komisyjne. 7. Kontakt w dodatkowych sprawach studenckich i organizacyjnych: sekretariat nzi@wum.edu.pl, tel. 022-116-92-50, ul. Litewska 14/16, 00-575 Warszawa, pokój 308. 8. Informacje dla studentów dotyczące zajęć dostępne są na witrynie Zakładu Biologii Medycznej, https://biologiamedyczna.wum.edu.pl oraz w siedzibie jednostki.

Prawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusu przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusu w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA
Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich